

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády
ze dne 3. listopadu 2010 č. 777

Stanovisko

vlády k návrhu zákona o účastnících protikomunistického odboje a účastnících odporu proti komunismu a o změně zákona č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o protikomunistickém odboji) (sněmovní tisk č. 117)

Vláda na jednání své schůze dne 3. listopadu 2010 projednala a posoudila návrh zákona o účastnících protikomunistického odboje a účastnících odporu proti komunismu a o změně zákona č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o protikomunistickém odboji) (sněmovní tisk č. 117), a vyslovila s tímto návrhem **souhlas**.

Vláda považuje potvrzení legitimacy protikomunistického odboje a odporu proti komunistickému režimu formou zákona za potřebné k důslednému vyrovnání se s komunistickým režimem.

Nad rámec výše uvedeného vláda upozorňuje, že předložený návrh zákona vykazuje určité nejasnosti, které by v průběhu dalšího projednávání bylo vhodné odstranit v zájmu následné praktické aplikace navržené úpravy. Jedná se konkrétně o následující nejasnosti.

1. Ustanovení § 5 předloženého návrhu zákona má za účel upravit postup při vydávání osvědčení účastníka protikomunistického odboje a osvědčení účastníka odporu proti komunismu. Ze smyslu tohoto ustanovení vyplývá, že tato osvědčení by měla mít charakter správního rozhodnutí, nikoliv deklaratorního aktu, který by pouze potvrzoval známé a nesporné skutečnosti, neboť budou podkladem pro uplatnění dalších práv, například práva stát se válečným veteránem. Skutečnosti rozhodné pro přiznání uvedených osvědčení má prokazovat žadatel, budou však předmětem přezkoumání Ústavem pro studium totalitních režimů, jehož stanovisko bude, jak je zřejmé ze znění § 5 odst. 1 předloženého návrhu zákona, zcela zásadní a pro Ministerstvo obrany jako rozhodující orgán závazné. Ministerstvo obrany nebude moci vydat osvědčení bez souhlasného stanoviska zmíněného ústavu. Vzhledem k tomu, že předložený návrh zákona upravuje nejen vydávání osvědčení, ale i jeho zrušení, bylo by vhodné upřesnit postup obou orgánů při tomto řízení a možnosti dalšího postupu žadatele, kterému osvědčení vydáno nebude, popřípadě mu bude zrušeno.

2. Vzhledem k tomu, že Ústav pro studium totalitních režimů bude přezkoumávat důvodnost a závažnost dokladů předložených žadatelem o vydání osvědčení, bylo by vhodné se v navržené právní úpravě vyhnout pojmům, jejichž neurčitost by takové přezkoumání mohla ztížit. Proto by bylo žádoucí jednoznačně definovat pojmy, jako například „aktivní účast“ (§ 3 odst. 1), „mimořádně záslužný čin“ (§ 3 odst. 1 písm. d/), „školení obdobných směrů“ (§ 3 odst. 4 písm. f/), „významným způsobem se podílel“ (§ 3 odst. 4 písm. h/), „ozbrojený nebo jiný srovnatelný boj“ (§ 4 odst. 1). Obdobně to platí o pojmu „z pohnutek nízkých nebo nečestných“ (§ 8).

3. Pokud jde o navržené znění § 8, vláda upozorňuje, že rehabilitační řízení podle zákona o soudní rehabilitaci a zákona o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu byla již před delší dobou dokončena a navrženou právní úpravou má dojít k otevření dalšího, dosavadními rehabilitacemi nedotčeného rehabilitačního řízení. Z tohoto hlediska je navržené znění § 8 formulováno velmi obecně, což by mohlo způsobit soudům problémy při provádění důkazního řízení. Nelze přitom opomenout, že část účastníků protikomunistického odboje již nebude naživu, mnohdy nebudou k dispozici ani potřebné písemné podklady a potomci účastníků protikomunistického odboje mohou mít často jen neúplné představy o charakteru posuzované činnosti v rámci protikomunistického odboje.